

ПЕДАГОГ

Учитесь, брати мої,
Думайте, читайте...

Т. Шевченку

ПРИКАРПАТТЯ

6(83) 16 БЕРЕЗНЯ 1991 року.

Газета Івано-Франківського педагогічного інституту імені В. Стефаника

У червні 1911 року з нагоди 50-річчя смерті Т. Г. Шевченка у паризькому есперантському місячнику «Ля Реву» Н. Салтан опублікував статтю «Тарас Шевченко», що зразу ж вийшла окремою відбиткою. А через три роки до сторіччя від дня народження Кобзаря появилася анонімна стаття «Тарас Шевченко — поет український». Автором цих матеріалів був, на жаль, незаслужено забутий Ярослав Федорчук, який народився 18 листопада 1878 року у Снятині в родині вчителя. Навчався у Львівській українській гімназії. У 1896—1901 роках він працював у Львівському страхово-кредитному товаристві «Дністер» по вул. Руській (тут також працював ще один наш

ного хоч трохи письменного українця. Взагалі він став воістину національним поетом України, таким поетом, яких кожен народ має тільки одного, як-от Міцкевич у поляків, Бернс у шотландців чи Містраль у провансальців».

Я. Федорчук правильно відзначив, «що крім свого національного значення, Шевченко має ще й всесвітнє, вселюдське значення. В його поезії особливе місце посідають соціальні мотиви. Можна сказати, що майже весь «Кобзар» — це суцільний гострий протест проти кріпацтва і його наслідків. Бувши кріпаком, Шевченко в своїх могутніх, полум'яних поезіях змалював усі страхоття цього соціального ладу. І хоч чима-

„Буду вчителькою, як мама...“

«Буду вчителькою, як мама», — сказала в розмові з нашим фоторепортером руська дівчина. Так, після закінчення середньої школи № 1 в місті Калуші для Люби Шевчук не виникло питань, куди піти вчитись. Вона твердо вирішила пов'язати своє життя з педагогічною роботою. І не випадково. Своєю майбутню професію вона успадкувала у своєї мами, яка не один десяток років навчала дітей великого промислового міста любові до рідної мови, до всього прекрасного.

За це вона нагороджена значком «Відмінник народної освіти УРСР», медаллю «Ветеран праці». Їй присвоєно звання вчитель-методист. Пишеться дівчина своєю мамою Галиною Іванівною. А та, в свою чергу, хоче бачити доньку хороним спеціалістом, який продовжив би педагогічний рід Шевчуків.

На знімку: студентка третього курсу філологічного факультету групи Р-34 Люба ШЕВЧУК.
Фото Юліана ЯКОВИНИ.

Шевченко мовою есперанто

земляк, письменник М. Яцків), а пізніше — у Женеві (Швейцарія) і Парижі, де закінчив вищу журналістську школу, співпрацював у соціалістичному тижневику «Ле Кур'єр Юрпеєн», організував «Гурток українців», був знайомий з багатьма відомими європейськими діячами культури — французьким істориком К. Сеньобо і письменником Пеліссе, норвезьким письменником Б. Б'єрнсоном, латиським поетом Я. Райнісом тощо.

18 лютого 1913 року у Паризькій школі соціальних досліджень Я. Федорчук прочитав доповідь «Відродження України», в якій розкрив значення творчості І. Котляревського як зачинателя нової української літератури. Його перу належить праця «Національний рух українців» (Париж, 1912, також англійський переклад) і низка статей французькою мовою про український народ і його культуру, напр., про І. Франка, що знайшли широкий відгук у Західній Європі. Під час першої світової війни проживав у Лозанні (Швейцарія), де й помер 7 травня 1916 року.

У статті «Тарас Шевченко» Я. Федорчук вказав на основні віхи життя і творчості Кобзаря, якого назвав «серед усіх діячів українського національного відродження найдостойнішим, найбільш гідним поваги і найславетнішим... Нині він став символом українського відродження, народним пророком, чне ім'я священне для кожного українця». Це пояснюється насамперед тим, що Шевченко підніс українську літературу в очах інших народів на величезну височину, показав, що «й український народ не позбавлений культурного хисту, що й він також може брати участь у творенні вселюдської культури».

«Друга заслуга Шевченка полягає в тому, — додав наш земляк, — що він торував нові шляхи в українській літературі, відкрив їй нові ідеали. Він так далеко сягнув вперед, що багато які з його ідеалів і досі залишаються ідеалами і потребують свого втілення в майбутньому. Своїми піснями про минулу славу України він пробуджував у народі національну свідомість і самоповагу, і нині його «Кобзар» є найпершою, найпотребнішою книжкою для кож-

ло обставин, що породили гнівні рядки його поезій, пішли у небуття, багато його поезій і досі анітрохи не втратили інтересу, звучать так, ніби їх написано сьогодні. Бо протест Шевченка проти кріпацтва є водночас протестом проти будь-якого поневолення людини взагалі, хоч у якій би формі це поневолення виявлялося».

Якщо життя і діяльність Я. Федорчука, його виступ про Т. Г. Шевченка майже невідомий, то діяльність коломийського есперантиста О. Л. Кузьми (1893—1968) вже була об'єктом дослідження. Тепер більш докладно розповімо про нього як про популяризатора творчості Т. Г. Шевченка мовою есперанто. У 1913 році у коломийському журналі «Україна Стельо» (№ 2) він опублікував статтю про життя і творчість Кобзаря із зразками перекладів уривків з його поезій. Через рік, у ювілейному 1914 році, до 100-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка він повністю присвятив номер журналу українському генію (№ 3—5). Наш земляк, очевидно, у власному перекладі мовою есперанто подав знамениту «Присягу» І. Франка, вперше опубліковану німецькою мовою у віденському журналі «Україніше Рундшау». Нагадаємо початок Каменярєвої оцінки творчості Т. Г. Шевченка: «Він був сином мужика і став володарем (в оригіналі — принцом «ейн Фурст») у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури...».

У ювілейному номері О. Кузьма надрукував статті Віктора Левицького «Про культ Шевченка», де підкреслював, що «значення поетичної творчості Шевченка переходить межі рідної країни», і подав історію пам'ятників на Україні, Д. Николишина «Шевченко-поет» (тут наведені переклади уривків «Заповіту» і «Кавказу») та І. Чепіги «Неволя в поезії Шевченка» з перекладами мовою есперанто вірша «Чого мені тяжко» і фрагменту «Заповіту». Тут також О. Кузьма опублікував коротку рецензію на переклад російською есперантиста В. М. Дев'ятнина (1862—1938) поеми «Катерина». У ній він писав, що «поема геніальною поета і провісника Тараса Шевченка, в перекладі досконалого митця Дев'ятнина не потребує ні ре-

цензій, ні похвал». У 1922 році О. Кузьма передрукував переклад «Катерини» (вперше у шведському виданні «Лінгво інтернація» у 1912 році і тоді ж окремою книжкою у Парижі) у власному «Повному підручнику до науки міжнародної мови есперанто», що появилася у станіславсько-коломийському видавництві «Бистриця».

До ювілейного 1914 року номера «Україна Стельо» О. Кузьма подав також переклади мовою есперанто М. Романенка уривка «Причинна» (під назвою «Дніпро»), В. Атаманюка «Сонце заходить, гори чорніють» і Г. Якимчука «Минають дні, минають ночі».

У 1922 році О. Кузьма знову почав видавати журнал «Україна Стельо». Вже у першому номері у власному перекладі подав статтю М. Грушевського «Шевченко і Кирило-Мефодіївське братство», видавши її й окремою книжкою під назвою «Резюме української історії» як перший випуск «Бібліотеки «Україна

Стельо». Він також, очевидно, у власному перекладі надрукував статтю В. Сімовича «Тарас Шевченко (1814—1861)», а теж передрукував із празького журналу «Нова Європа» переклади Й. Солтикевича віршів Кобзаря «Садок вишневий коло хати» (1922) і «Лічу в неволі дні і ночі» (1923).

Як бачимо, і мовою есперанто наші земляки Я. Федорчук та Орест Кузьма пропагували творчість Т. Г. Шевченка як серед своїх, так і серед зарубіжних читачів есперантських журналів. Дана проблема до кінця не вивчена. Тут слід вивчити питання про можливі передруки цих перекладів із «Україна Стельо» у зарубіжних есперантських виданнях, а також з'ясувати біографічні дані про перекладачів творів Т. Г. Шевченка мовою есперанто, бо, скажімо, навіть про В. Дев'ятнина ми поки що маємо надто скупі дані.

Володимир ПОЛЕК,
доцент кафедри української літератури.

Від часткових змін — до роботи по-новому

Вчена Рада нашого інституту обговорила питання про зміни в викладанні соціально-політичних наук. Цьому обговоренню передувала двомісячна робота комісії, очолюваної ректором, членом-кореспондентом АІН СРСР Кононенко В. І. В її складі працювало 5 викладачів і 5 студентів, обраних загальноінститутською конференцією. На основі аналізу стану викладання суспільствознавчих дисциплін і перспектив розвитку кафедр суспільних наук з урахуванням особливостей підготовки майбутніх учителів Прикарпатського регіону, комісія зробила висновок, що без виходу із кризи, в якій знаходяться суспільствознавці, і допомоги їм, не може бути подальшої перебудови в вивченні цих наук. Члени комісії одностайні були в тому, що в гуманітарній підготовці учителів чільне місце належить філософським, економічним, соціально-політичним, історичним наукам, викладання яких потребує докорінних змін. Найбільше уваги звер-

талось не стільки на кількісні (хоч у наших вузах обсяг часу на вивчення дисциплін цього циклу набагато менший, ніж в зарубіжних вузах), скільки на якісні зміни в змісті і методиці викладання, структурі кафедр і приведення їх роботи до рівня сучасних вимог.

Ці зміни треба проводити поетапно, щоб в кінцевому результаті створити нову систему навчальних дисциплін у майбутньому педагогічному університеті, випускники якого мали б одержувати необхідні знання з наук про багатоманітні взаємозв'язки людини і суспільства і закономірності їх розвитку. Для цього треба ширше вивчати і використовувати досвід викладання цих наук в вищій педагогічній школі інших країн. Доцільно було б запровадити рубрику в нашій газеті про вісті з життя інших педвузів республіки і, зокрема, про нове в роботі кафедр соціально-політичних наук.

Комісія внесла і деякі конкретні рекомендації. Спочатку визнала до-

цільним розширити кількість дисциплін суспільно-політичного циклу для створення кращих можливостей вибору студентами необхідних предметів, без яких не може розвиватись загальна культура і світогляд майбутнього вчителя. Правда, при цьому вирішено не збільшувати обсяг часу, який відведено на суспільствознавчі дисципліни нині чинними навчальними планами. Треба зробити найневідкладніше — внести зміни в перелік дисциплін і назви кафедр суспільних наук, переробити або скласти нові програми основних курсів. Запропоновано такі дисципліни для викладання студентам:

кафедра філософії — логіка, історія філософії, основи філософії, етика, естетика, релігієзнавство, теорія соціально-політичних відносин, основи соціології, політології, правознавство, основи культурології;

кафедра економічної теорії — основи економічної теорії, історія еко-

номічної думки на Україні;

кафедра політичної історії — політична історія ХХ століття, історія політичних партій і суспільних рухів, політична історія України.

Найбільше дискусій викликала назва вищезгаданої кафедри і перелік дисциплін, викладання яких вона має забезпечувати. Було вирішено дотримуватись послідовності вивчення соціально-політичних дисциплін, що передбачено навчальними планами стаціонарного і заочного відділень.

Кафедрам запропоновано близько половини часу з основних дисциплін відводити на читання спецкурсів за вибором студентів. Так, наприклад, кафедра філософії, крім «Історія філософської думки на Україні», «Філософські основи природознавства», «Методичні проблеми типології культур», які читаються в цьому навчальному році, планує інші спецкурси: «Проблеми духовного відродження (Закінчення на 3 стор.).

Вшанування геніального сина України Тараса Григоровича Шевченка в місті Івано- Франківську

На знімках:
● покладання вінків і квітів до пам'ятника Т. Г. Шевченка, що в парку культури і відпочинку його імені в Івано-Франківську;
● в Народному Домі виступає лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка письменник Степан Пушик;
● колектив нового молодіжного театру ІФДПІ з керівником — народною артисткою республіки Христіною Фіцалович;
● студентка 1-го курсу філфаку Л. Забитовська в ролі Мар'яни; сценка з поеми «Великий Лях». Фото Мар'яна ГРІНЕРА. Дениса ОВЧАРА та Юліана ЯКОВИНИ.

Новини Прикарпаття

НА ЕКСПОРТ

Садові будиночки Ворохтянського лісокомбінату зажили собі доброї репутації у мешканців нашої області. А недавно першу партію садових будиночків лісокомбінат відправив до Угорщини. За бажанням багатьох власників фазенд, рублені садові будиночки вартістю до 5000 карбованців продаватимуться в області через базу «Укрторгбудматеріали».

УРОК РИТМІКИ

Такі уроки в нинішньому навчальному році введено в усіх початкових класах Рогатинської середньої школи № 1. Можливо, не всі малюки стануть «служителями Терпсихори, однак любов до танцю, як мистецтва, буде прищеплена всім — це і є мета нового уроку.

НА РАХУНОК ТОВАРИСТВА

1500 карбованців нещодавно перерахував обком профспілки лісдеревпрому на рахунок обласного Товариства української мови ім. Т. Шевченка.

ЩЕ ОДИН ХРАМ

Нещодавно в селі Іванківці Богородчанського району відбулося освячення нового приміщення церкви, спорудженого на кошти селян. Автор проекту — київський художник-реставратор В. Гречанюк. За його проектами споруджуються церкви в селах Дзвинячі, Монастирчани, Забережжя.

«НАДІЯ»

Таку назву дістав консервний завод у Городецьці, який після прийняття рішення про приватизацію, став народним підприємством. Рішення про це прийняла районна Рада нещодавно. Завод виробляє омегаві і фруктові консерви.

МАЛОЛІТНІ ЧАКЛУНИ

Кілька школярів Львівської неповної середньої школи Надвірнянського району виявили в себе незвичайні властивості: їхні руки можуть притягувати й утримувати у вертикальному положенні ручки, олівці, лінійки та інші предмети. Цікаво: чи це тільки вони так можуть?

НА ЧЕСТЬ ГЕРОЯ

Колгосп імені Івана Франка Верховинського району оголосив про встановлення для кращої волейбольної команди Гудульщини перехідного призу — кубку на честь прославленого чабана з цього колгоспу Ю. Г. Венгерина, удостоєного звання Героя Соціалістичної Праці. Після змагань, що відбулися, першим володарем стала команда господарів — колгоспу ім. І. Франка.

У СКИТ МАНЯВСЬКИЙ

Таку поїздку здійснили учні Солюківської середньої школи Долинського району. Подорож організував церковний комітет Української Автокефальної Православної Церкви за ініціативою о. Ігоря Будзана та дирекції школи.

Екскурсовод розповіла дітям про історію виникнення монастиря, який був свідком багатьох бурхливих подій, залишаючись оплотом православної віри у Галичині.

Школярі милувалися чудовими карпатськими краєвидами, побували на Манявському водоспаді, в резерваті модриць — єдиному місці її природного поширення в наших горах.

Вісник «НОВИНИ ПРИКАРПАТТЯ».

Михайло Йосипович Петрушевич (псевдоніми — Мокій Євдокієвич, Михайло Новицький) народився 10 вересня 1869 року в селі Космач (тепер Богородчанського району) в сім'ї вчителя народної школи. Того ж року батьки Михайла переїхали в село Новицю біля Калуща. Михайло Петрушевич закінчив гімназію в Станіславі і духовну семінарію в Відні. З 1894 року — священик у Волехові. Він автор близько десяти оповідань і нарисів. Твори його друкувалися в журналі «Зоря» в 1895—96 рр. Темою творів є прості сільські люди —

Посмертно ім'я

ЗАБУТА МОГИЛА

неграмотні, затуркані, забобонні, іноді навіть жорстокі один до одного. Але з якою, дійсно пастирською любов'ю вони змальовані у Петрушевича! Це талановитий народ з величезними потенціальними можливостями, тільки безпросвітня темрява, соціальна не-

справедливість, жахливі умови життя та щоденна погоня за шматком хліба не дають їм розвиватися, повірити у свої сили. Характерне щодо цього оповідання «Градобур», де в екстремальних умовах (хвороба) виявляється у головного героя, звичайного селянина, надприродні сили. Він бореться з бурєю і перемагає її, рятуючи село від нещастя.

У своїх оповіданнях Петрушевич виявив неабиякий талант у змалюванні побуту селян, їх внутрішнього світу, а також сільських пейзажів. Іван Франко про Петрушевича сказав, що це «...талант незвичайний і сильний, жаль тільки, що невироблений». Петрушевич, захочений сквальною оцінкою І. Франка, мріяв далі працювати над покращенням письменницької техніки. Однак смерть скосила багатобачний талант на порозі його розвитку. Письменникові було тоді всього 26 років. У некролозі, вміщеному в журналі «Зоря», сповіщалося: «І знов люта смерть скосила молодий цвіт в нашій літературній зільниці».

Похований Михайло Петрушевич на кладовищі в місті Волехові. Могила його знаходиться зараз в жалюгідному стані, вона затоптана, пам'ятник понівечений. Обласна організація Товариства охорони пам'яток історії та культури згідна взяти на себе видатки по реставрації могили письменника. Але хто візьметься за цю добродієвну справу? Навіть моя публікація у районній газеті «Червона Долина» про незадовільний стан деяких могил відомих культурних діячів на території району в тому числі і могили Михайла Петрушевича появилася без фотоілюстрацій. Певно, з тим, щоб своїм непривабливим виглядом не псували вони настрою районного керівництва і бохівчан, представники яких в минулому вписали на одну славну сторінку в історію культури Прикарпаття.

Юрій УГОРЧАК,

завідуючий музеєм освіти
Прикарпаття ІФДП.

СПОРТИВНА СЛАВА ІНСТИТУТУ

Щороку кафедра фізвиховання та спортивний клуб інституту визначають десять кращих спортсменів року. За підсумками 1990 року кращим спортсменом визнаний Михайло ЛЮКЛЯН — майстер спорту СРСР зі спортивного орієнтування, член збірної команди країни, студент фізико-математичного факультету.

До десятки кращих спортсменів року ввійшли:

Михайло ГУТАК — майстер спорту СРСР зі спортивного орієнтування, член збірної команди України, студент фізико-математичного факультету;

Володимир НАЗАРУК — майстер спорту СРСР з боротьби самбо, член збірної команди України, студент історичного факультету;

Наталія ОНУФРУК — майстер спорту СРСР з стрількового спорту, член збірної команди України, студентка педагогічного факультету;

Роман СЛОБОДЯНЮК — майстер спорту СРСР зі спортивного орієнтування, член збірної команди України, студент педагогічного факультету;

Василь КАЛІНЧУК — майстер спорту СРСР з греблі на байдарках, член збірної команди України, студент педагогічного факультету;

Руслан ТЕРЕБУШКО — майстер спорту з військово-прикладного триборства, член збірної команди України, студент художньо-графічного факультету;

Віктор ПАНЧАК — кандидат в майстри спорту СРСР з настільного тенісу, член збірної команди області, студент педагогічного факультету;

Ольга ДУМАС — першорозрядниця з волейболу, член збірної команди області, студентка педагогічного факультету;

Олена ТЕРЛЕЦЬКА — першорозрядниця з легкої атлетики, член збірної команди області, студентка педагогічного факультету.

Петро НЕСТЕРУК,
старший викладач кафедри фізвиховання.

Інтерв'ю в номер

І букет квітів...

Нещодавно в Івано-Франківському спортивному комплексі «Олімп» завершилась X Спартакіада народів України з боротьби самбо. Звання чемпіона завойовував студент IV курсу історичного факультету, майстер спорту Володимир Назарук. Редакція попросила його відповісти на ряд запитань...

— Володю, ця перемога для тебе була несподіванкою?

— Скажу відверто, я мріяв увійти в трійку найсильніших самбістів України, але коли пробився до неї, то твердо собі сказав: «В рідних стінах я обов'язково повинен стати чемпіоном».

— Як вдається тобі поєднувати спорт з навчанням в інституті?

— Дуже радий, що мене розуміють в інституті. Я усвідомив, що вчтисся — це йти на веслах проти течії: коли грешеш — рухаєшся вперед, переставеш — потягнешся назад. І тому стараюсь звести пропуски занять до мінімуму. Хочу сказати, що велику увагу приділяю роботі секції самбо в нашому інституті завідуючий кафедрою фізичного виховання В. Х. Яценюк.

Тренуюсь в інституті у досвідченого тренера-педагога Л. Л. Саварина. Відчуй за його працю, наволегливість, які були вкладені в нашу спільку перемогу. В нашому вузі зі мною тренуються ще ряд перспективних самбістів. Це, зокрема, Ігор Стефурак (педфак), Василь Савка (фізфак).

Олександр та Віктор Бірковичі (Істфак) та інші. Вони є призерами Спартакіади педвузів, призерами і чемпіонами України. Разом з успіхами в спорті, вони і добре вчаться в інституті.

— Як ти йшов до великого спорту?

— Сам я родом із Старих Кривотул Тисменицького району. Займатися самбо почав у 8-му класі. В 17 років виконав норматив майстра спорту СРСР. Вже п'ять років є членом збірної команди України. Службу в армії проходив в СКА (Київ). Був призером чемпіонату Збройних Сил СРСР.

Після армії повернувся до рідного краю, хоч пропонували залишитися в армійському спорті, запрошували до Москви в ЦСКА.

— Як в тебе плани на майбутнє?

— Зараз в нашому місті проходить учбово-тренувальний збір збірної республіки, який є першим етапом підготовки до Спартакіади СРСР. Потім з командою вирушаю до Москви на міжнародний турнір на приз Харлампієва (засновника самбо). Ставлю перед собою мету виконати норматив майстра спорту міжнародного класу.

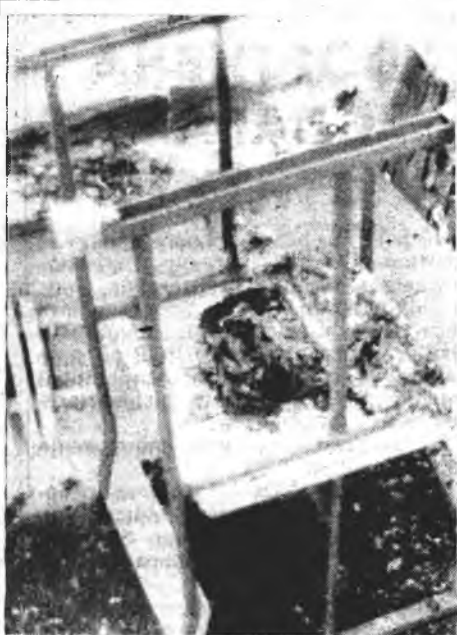
— Нам відомо, що ти недавно одружився. Як ставиться до занять спортом твоя дружина?

— Дружина у мене донеччанка, добрий порадиць, вірша подруга. Велику підтримку на змаганнях отримав саме від своєї дружини. Вона зболівала за мене від час усіх поєдинків. Знаєте, як було приємно, коли мене нагороджують, і дружина підносить мені букет квітів...

На знімку: чемпіон X Спартакіади народів України з боротьби самбо, студент IV курсу історичного факультету Володимир НАЗАРУК.

Фото Ореста ЛУЦЬКОГО.

З а б а в и
„Червоного змія”

Гори-гори ЯСНО...

(Зовсім не 1-шквітний
ж а р т)

У чому—у чому, а в діловій інцидентиві частині наших студентів і справді не відмовиш. У той час, коли менш вигадливі тихенько мерзли в погано опалюваних аудиторіях (чому?), дехто з їхніх товаришів вирішив, що

врятування потоплюючих — справа рук самих потоплюючих. Реалізували цінну ідею дуже просто: зібрались в ауд. 416 і... підпалили штори.

Окрім тепла, «дотепники» отримали можливість розважитися гарним видовищем: клубами диму, що коромислом стояв в аудиторії.

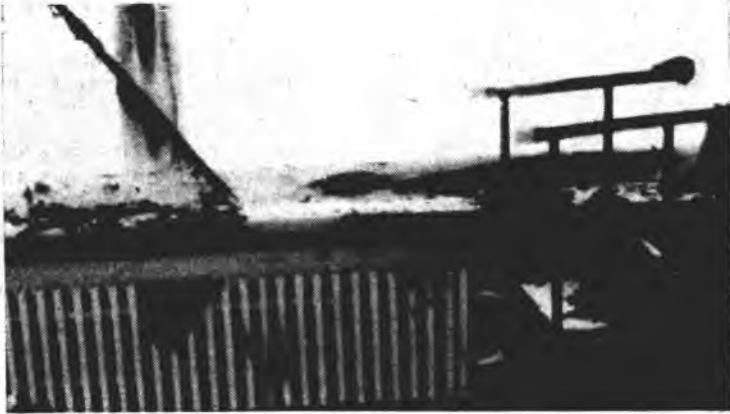
Сподобалось, здається, усім. Проте, даних про ступінь задоволення працівників адміністративно-господарської частини я не маю...

А може, це помста комусь?! Відгукніться, «невловимі месники». Напередодні 1-го квітня редакція має намір нагородити вас призом, гідним вашої дотепності: перехідним Червоним Вогнегасником.

...А штор все-таки шкода.

Олег СИНЕЛЬНИКОВ,
студент філологічного факультету.

НА ЗНИМКАХ:
НА ПІДВІКОННІ;
ПІД СТОЛАМИ...
...І НА СТОЛІ
(«автографи» горе-студентів).

Поява різноманітних теорій світової еволюції вже не дивує. Містика та астрологія стукає у наші двері. Але ідея, яку розробив український економіст В. Теплуха, вражає! Головне те, що вона базується виключно на математичних законах. А їм ми звикли довіряти ще із шкільної лави.

Основна формула В. Теплухи (ОФТ) така: $(d-n)/p + P \pm r$, де d — рік з 16-го циклу (роки від 1183 до 1871) $n=1183$ рік, $p=3,14$, $p=1871$ (рік початку 17-го циклу, який охоплює 1871—2090 роки), r — отриманий результат.

У кожному наступному циклі подія повторюється, але у вищих матеріальних формах.

Таким чином, В. Теплуха пророкує перший фінансовий крах долара, в 1955 рік — кінець збройного конфлікту США з арабськими диктаторськими режимами, в 1998 році — різке зростання добробуту населення України, 2017 році — початок нової науково-технічної революції...

Перевіримо цю гіпотезу:

1) 1547 (рік початку царства Івана Грозного)=1987 р.
(Саме тоді радянське керівництво розглянуло активну реформацію кра-

їни. Почато критику сталінізму).

2) 1490 (рік визвольних рухів серед слов'янських народів Центральної Європи)=1968 («празька весна»).

3) 1555 (рік знаменує собою поділ Грузії та Вірменії між Іраном і Ту-

Цікаве звідусіль

Прогноз на майбутнє

реччиною. У Росії відміна системи «кормління» воєвод-намісників)=1989 (рік розгортання подій у Тбілісі та Нагорному Карабасі. Розпочато боротьбу з «привілежними»).

4) 1558 (рік — початок Лівонської війни)=1990 (рік загострення прибалтійської проблеми).

5) 1561 (рік розпаду Лівонського ордену)=1991 (...)

6) 1565 (рік введення опричнини)=1992, 6 (Сибір і Далекі Схід стають домініонами. Росії).

7) 1569 (рік укладення Люблінської Унії та поява на політичній карті світу Речі Посполитої: союзу Польщі, Литви та України)=1994 (рік Конфедерації).

8) 1584 (рік відходу Івана Грозного від політичної діяльності)=1998 (збігається з пророкуванням подружжя Глобів).

9) 1569 (рік розгрому Туреччини Росією)=1993 (поразка Ірану у війні із Християнським світом).

10) 1599 (початок правління Аштарханідів у Середній Азії)=2003 (рік встановлення Ісмаїлітської диктатури).

11) 1591 (рік повстання Криштофа Костинського)=2009 (рік напруження українсько-польських відносин?).

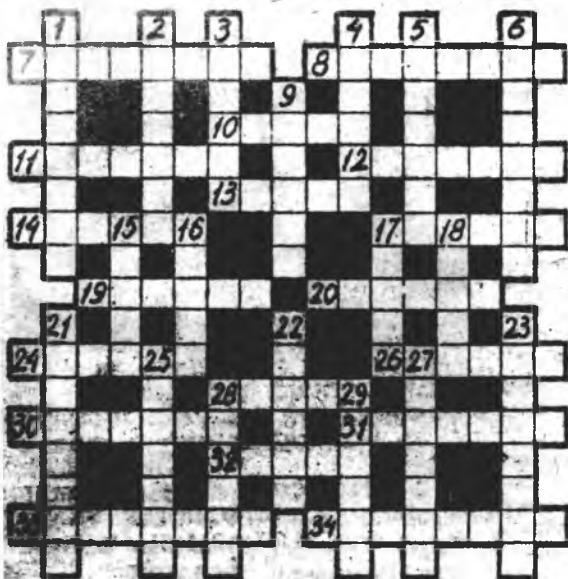
12) 1612 (рік битви під Хотиним)=2010 (рік напруження румунсько-українських відносин?).

13) 1637 (рік азовського походу запорожців)=2015 рік (...).

14) 1630 (рік повстання Тараса Трясила)=2013 рік (...).

За матеріалами журналу «Наука і суспільство» (№ 9, 89) підготував Олег ГУЦУЛЯК.

КРОСВОРД

По горизонталі: 7. Повість А. Гайдара. 8. Художній образ, що узагальнює типові риси певної групи людей. 10. Електронна лампа. 11. Висновок, закономірність. 12. Творчий метод літератури і мистецтва, що полягає в правдивому відтворенні дійсності. 13. Основний склад працівників підприємства. 14. Злакова рослина. 17. Раптовий зсув великих мас снігу. 19. Прилад для вимірювання глибини морського дна. 20. П'єса О. Бальзана. 24. Англійський природодослідник, основоположник учення про історичний розвиток органічного світу. 26. Старовинний артилерійський снаряд. 28. Скульптура Мікеланджело. 30. Основа для дорожнього покриття автомобільних шляхів. 31. Найяскравіша зірка в сузір'ї Скорпіона. 32. Герой роману В. Лаціса «До нового берега». 33. Пісня з кінофільму «Три тополі на Плющисі». 34. Російська радянська актриса.

По вертикалі: 1. Повість Н. Думбадзе. 2. Заболочені луки. 3. Угорський композитор. 4. Хвилясті рівнини, утворені піщаними відкладами і галечниками. 5. Мала планета. 6. Острів на Чорному морі. 9. Опера О. Тактакішвілі. 15. Місто у Закарпатті. 16. Один з героїв роману Д. Граніна «Іду на грозу». 17. Знатний хлібороб Радянської України, двічі Герой Соціалістичної Праці. 18. Картина П. Малявіна. 21. Виконавець заголовної ролі у фільмі «Чапаєв». 22. Сіножатє. 23. Обласний центр у РРФСР. 15. Російський флотоводець. 27. Овочева культура. 28. Деревообробний інструмент. 29. Смола тропічних дерев.

Газета Івано-Франківського педагогічного інституту імені В. Стефаника.

Редактор Євген ГОРДИЦЯ

5(93) 16 березня 1991 року.

Газета заснована 30 вересня 1968 року.

Виходить українською мовою.

ГРОМАДСЬКО-РЕДАКЦІЙНА РАДА
З. БЕРЕГОВСЬКИЙ, заступник
директора школи-лабораторії ІФДП,
М. ГРИНЕР, відповідальний секретар.

О. КИСІЛЬ, студентка педагогічного факультету.

В. КОНОНЕНКО, ректор інституту, професор, член-кореспондент Академії педагогічних наук СРСР.

Н. ЛИСЕНКО, завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної), доцент.

Л. ОСТАПОВА, студентка філологічного факультету.

І. ПІКУЛЯК, студентка історичного факультету.

С. ХОРОБ, старший викладач кафедри української літератури.

В. ХРУЦЬ, завідувач кафедри педагогіки і психології, доцент, голова обласного відділення Педагогічного товариства.

НАША АДРЕСА:

ДЛЯ ЛИСТІВ — 284000, м. Івано-Франківськ, головноштаб — а/с № 27.

ТЕЛЕФОН — 96.4.13, 96.4.41.

ЗАХОДЬТЕ — м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 2 поверх, каб. 209, 209 а.

ЗАСНОВНИК — Івано-Франківський педагогічний інститут імені В. Стефаника.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Літописець — Надія Бандюк, верстальниця — Г. Васильчук, М. Недоступ, фотомонтаж — А. Хованець, М. Васильчук, друкарі — Л. Чемеринський, М. Васильчук, головний інженер — Л. Воробець, літературний редактор — З. Каспрішан.

Газету віддруковано офсетним способом друку в Галицькій районній друкарні обласного управління у справах видавництва і поліграфії.

м. Галич, майдан Різдва, 31.

Редакція газети «Педагог Прикарпаття» залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.

Висловлені авторами думки не можуть не збігатися з позицією редакції.

Виходить двічі на місяць форматом А3-В.

Серія ІФ № 049.

Зам. (635—636).

Рукописи, малюнки і фотографії не рецензуються і не повертаються.

Тираж 2000 примірників.

Ціна 10 коп.

Підписано до друку 15.03.91 р.